

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 111/14

Luxemburg, 17 iulie 2014

Concluziile avocatului general în cauza C-528/13
Geoffrey Léger/Ministre des affaires sociales et de la santé et Établissement
français du sang

Potrivit avocatului general Mengozzi, un raport sexual între doi bărbați nu constituie, în sine și considerat individual, un comportament care ar justifica excluderea permanentă de la donarea de sânge

O astfel de excludere poate fi însă justificată prin obiectivul de protecție a sănătății publice, cu condiția să nu depășească ceea ce este necesar

La 29 aprilie 2009, medicul din cadrul Établissement français du sang („EFS”) a refuzat donarea de sânge pe care dorea să o facă domnul Geoffroy Léger, pentru motivul că acesta era homosexual și că dreptul francez exclude, cu titlu permanent, de la donarea de sânge bărbații care au întreținut sau întrețin raporturi sexuale cu alți bărbați. Întrucât domnul Léger a contestat această decizie, tribunal administrativ de Strasbourg solicită Curții de Justiție să stabilească dacă o astfel de excludere permanentă este compatibilă cu o directivă a Uniunii¹. Potrivit acestei directive, persoanele al căror comportament sexual le expune unui risc ridicat de contractare a unor boli infecțioase grave transmisibile prin sânge sunt excluse în mod permanent de la donarea de sânge.

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Paolo Mengozzi consideră că simpla circumstanță că un bărbat a întreținut sau întreține raporturi sexuale cu un alt bărbat nu constituie, în sensul directivei, un „comportament sexual” care ar justifica excluderea permanentă a unui astfel de bărbat de la donarea de sânge. Pentru a ajunge la această concluzie, avocatul general se referă la sensul comun al termenului „comportament sexual” (acesta nefiind, de altfel, definit în directivă). Potrivit domnului Mengozzi, comportamentul definește maniera în care o persoană se comportă, mai precis, modalitatea sa de a se purta; comportamentul sexual se poate astfel defini în special prin deprinderile și practicile sexuale ale persoanei în cauză, altfel spus prin condițiile concrete în care sunt realizate raporturile sexuale.

Din această perspectivă, faptul că un bărbat a întreținut sau întreține un raport sexual cu un alt bărbat nu constituie un comportament în sensul directivei. Reglementarea franceză tinde mai degrabă să considere acest fapt drept o prezumție irefragabilă de expunere la un risc ridicat, indiferent de condițiile și de frecvența raporturilor sau a practicilor urmate. Pe baza acestei prezumții, dreptul francez exclude în esență totalitatea populației masculine homosexuale și bisexuale de la donarea de sânge pentru unicul motiv că acești bărbați au întreținut sau întrețin raporturi sexuale cu un alt bărbat. Criteriul reținut de Franța este formulat astfel într-o manieră prea extinsă și prea generică, în condițiile în care noțiunea „comportament sexual” utilizată de legiuitorul Uniunii impune identificarea unei conduite sau a unei atitudini precise care expune potențialul donator unui risc ridicat de contaminare.

Din Tratatul FUE reiese însă că statele membre pot să mențină sau să stabilească măsuri de protecție mai stricte decât cele prevăzute de directivă². În această privință, domnul Mengozzi amintește că libertatea statelor membre se oprește acolo unde respectarea dreptului primar al Uniunii și, în special, a drepturilor și libertăților fundamentale este periclitată. Or, prin excluderea definitivă de la donarea de sânge a oricărui bărbat care a întreținut sau întreține raporturi sexuale

¹ Directiva 2004/33/CE a Comisiei din 22 martie 2004 de punere în aplicare a Directivei 2002/98 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește anumite cerințe tehnice pentru sânge și componente de sânge (JO L 91, p. 25, Ediție specială, 15/vol. 11, p. 110)

² Articolul 168 alineatul (4) litera (a) TFUE

cu un alt bărbat, reglementarea franceză introduce o evidentă discriminare indirectă întemeiată, în combinație, pe motive de sex (bărbații) și de orientare sexuală (homosexualitatea și bisexualitatea).

Avocatul general examinează dacă o astfel de diferență de tratament este justificată și proporțională. În această privință, arată că reglementarea franceză urmărește într-adevăr un obiectiv legitim, în măsura în care vizează reducerea la minimum a riscurilor de contaminare pentru receptori și contribuie astfel la obiectivul general de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății publice.

În schimb, în ceea ce privește respectarea principiului proporționalității, domnul Mengozzi consideră că, deși reglementarea franceză pare să fie adecvată pentru îndeplinirea obiectivului urmărit, s-ar putea să depășească ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestui obiectiv. Potrivit avocatului general, instanța de trimitere va trebui așadar să verifice dacă situația epidemiologică specifică Franței se bazează pe statistici fiabile, reprezentative și recente și dacă, în stadiul actual al cunoștințelor științifice, nu ar fi posibil, fără a supune rețeaua transfuzională unor constrângeri excesive, să se prevadă măsuri de punere în carantină a donărilor în așteptarea expirării ferestrei imunologice³. Astfel, domnul Mengozzi arată că fereastra imunologică este cea care reprezintă perioada cea mai critică și care expune receptorii riscului cel mai ridicat. A lăsa să se scurgă, înainte de a testa donările de sânge, perioada în care virusul nu este depistabil ar permite apropierea semnificativă de riscul zero.

Avocatul general subliniază de asemenea incoerența reglementării franceze: astfel, nu există o contraindicație specifică care să vizeze o femeie al cărei partener ar fi întreținut sau ar întreține raporturi sexuale cu alți bărbați. De altfel, o persoană al cărei partener este seropozitiv face numai obiectul unei contraindicații temporare de patru luni, deși, într-un astfel de caz, expunerea la risc este reală. În sfârșit, domnul Mengozzi compară ipoteza în care un bărbat a întreținut, o singură dată în viață sau ocazional, un raport homosexual protejat (un astfel de bărbat fiind exclus definitiv de la donarea de sânge) cu ipoteza în care o persoană heterosexuală întreține în mod regulat raporturi neprotejate (această persoană nefiind afectată decât de o contraindicație temporară).

Totodată, potrivit domnului Mengozzi, instanța de trimitere va trebui să verifice, de asemenea, dacă nu este posibilă modificarea chestionarului destinat să evalueze potențialii donatori de sânge astfel încât să permită personalului medical să identifice, în cursul unui interviu individual, dacă potențialii donatori au un comportament sexual considerat „riscant” (o astfel de evaluare fiind de altfel posibilă pentru restul populației) și protejarea astfel, în mod satisfăcător, a sănătății receptorilor.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” □ (+32) 2 2964106

³ „Fereastra imunologică” este perioada în care virusurile HIV 1 și HIV 2 nu pot fi depistate prin testele de depistare (și anume 12 zile pentru virusul HIV 1 și 22 de zile pentru virusul HIV 2). Cum termenul maxim de stocare a sângelui este de aproximativ 45 de zile, punerea în carantină a donărilor timp de 22 de zile și testarea acestor donări la sfârșitul acestei perioade ar putea reprezenta în mod obiectiv o soluție care să permită o mai bună realizare a obiectivului urmărit de către Franța.